

Effect of Psychological Empowerment Training on Assertiveness of Nurses in Neonatal Intensive Care Units

Reyhane Ghasemian (M.Sc.)¹, Zahra Namjou (M.Sc.)², Zahra Pourmovahed (Ph.D.)³

1.M.Sc, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

2.M.Sc, Department of Nursing Education, Research Center for Nursing and Midwifery Care, Non-communicable Diseases Research Institute, School of Nursing and Midwifery, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

3. Corresponding author: Assistant Professor, Department of Nursing Education, Research Center for Nursing and Midwifery Care, Non-communicable Diseases Research Institute, School of Nursing and Midwifery, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran. Email: movahed446@yahoo.com Tel: 09133511600

Abstract

Introduction: Assertiveness in nurses of special care units is of particular importance because of providing complex and critical care to patients. It has an effect on improving the quality of care provided by nurses. The present study was conducted with the aim of determining the effect of psychological empowerment training on assertiveness of nurses in the neonatal intensive care unit (NICU).

Methods: In this semi-experimental study, 27 nurses from the NICU of Shahid Sadoughi Hospital in Yazd, were selected in 2022 based on the census sampling method and participated in psychological empowerment workshop during four one-hour virtual sessions. The intervention was designed by five experienced psychologists and implemented with the researcher and a psychologist. Data was collected using demographic questionnaire and Gambrell and Richie Assertion Inventory Questionnaire, before and two weeks after holding the psychological empowerment training. Data were analyzed using SPSS version 26 software and paired t-test and Chi-square test.

Results: After training, the mean score of assertiveness significantly increased from $117/93 \pm 36/13$ to $149/44 \pm 36/31$ ($P=0/001$), which shows the effect of the psychological empowerment training on the level of assertiveness of nurses in the NICU.

Conclusion: After the psychological empowerment training, the assertiveness of nurses working in the NICU increased significantly. In order to improve the quality of care provided to infants and their families, it is necessary for nurses to promote their assertiveness by acquiring psychological empowerment.

Keywords: Psychology, Empowerment, Assertiveness, Nurses, Neonatal Intensive Care Unit

Conflict of interest: The authors declared no conflict of interest.

This Paper Should be Cited as:

Author: Reyhane Ghasemian, Zahra Pourmovahed, Zahra Namjou. Effect of Psychological Empowerment Training on Assertiveness of Nurses in Neonatal Intensive Care Units.....Tolooebhdasht Journal. 2023;22(4)1-12.[Persian]

طلوع بهداشت**تأثیر آموزش توانمندسازی روان‌شناختی بر ابراز وجود پرستاران بخش مراقبتهای ویژه نوزادان**نویسندگان: ریحانه قاسمیان^۱، زهرا نامجو^۲، زهرا پورموحد^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت های ویژه نوزادان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

۲. مربی گروه آموزش پرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، پژوهشکده بیماری های غیر واگیر، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

۳. نویسنده مسئول: استادیار گروه آموزش پرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، پژوهشکده بیماری های غیر واگیر، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

تلفن تماس: ۰۹۱۳۳۵۱۱۶۰۰ Email: movahed446@yahoo.com

چکیده

مقدمه: توانایی ابراز وجود در پرستاران بخش های مراقبت های ویژه به دلیل ارائه مراقبت های پیچیده و بحرانی به بیماران از اهمیت ویژه ای برخوردار است و در بهبود کیفیت مراقبتهای ارائه شده توسط پرستاران تاثیر دارد. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین تاثیر آموزش توانمند سازی روانشناختی بر ابراز وجود پرستاران بخش مراقبتهای ویژه نوزادان انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه نیمه تجربی، ۲۷ نفر از پرستاران بخش مراقبت های ویژه نوزادان بیمارستان شهید صدوقی یزد در سال ۱۴۰۱ به صورت سرشماری انتخاب و در کارگاه آموزشی توانمند سازی روان شناختی طی چهار جلسه ی یک ساعته به صورت مجازی شرکت کردند. مداخله توسط پنج روانشناس با تجربه طراحی و با همراهی پژوهشگر و یک روانشناس اجرا شد. داده ها با استفاده از پرسشنامه جمعیت شناختی و پرسشنامه ی ابراز وجود گمبریل و ریچی، قبل و دو هفته بعد از آموزش توانمندسازی روانشناختی جمع آوری شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ و آزمون آماری تی زوجی و کای اسکوار مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: پس از آموزش، میانگین ابراز وجود از $117/93 \pm 36/13$ به $149/44 \pm 36/31$ به طور معنی دار افزایش یافت ($P=0/001$) که نشان دهنده تاثیر آموزش توانمندسازی روانشناختی بر میزان ابراز وجود پرستاران بخش مراقبت های ویژه نوزادان بود.

نتیجه گیری: پس از آموزش توانمندسازی روانشناختی، ابراز وجود پرستاران شاغل در بخش مراقبت ویژه نوزادان به طور معنی داری افزایش یافته و برای بهبود کیفیت مراقبتهای ارائه شده به نوزادان و خانواده های آنها لازم است پرستاران با کسب توانمندی روانشناختی، ابراز وجود خود را ارتقا دهند.

این پژوهش حاصل از پایان نامه دانشجوی کارشناسی ارشد در رشته پرستاری مراقبت های ویژه نوزادان می باشد.

واژه های کلیدی: روانشناسی، توانمندسازی، ابراز وجود، پرستاران، بخش مراقبتهای ویژه نوزادان

دو ماهنامه علمی پژوهشی

دانشکده بهداشت یزد

سال بیست و دوم

شماره چهارم

مهر و آبان

شماره مسلسل: ۱۰۰

تاریخ وصول: ۱۴۰۲/۰۱/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۰۵

مقدمه

پرستاران همواره به دلیل نقش عمده‌ای که در ارائه خدمات بهداشتی، درمانی و مراقبتی دارند شرایط کاری و توانمندی آن‌ها بر کیفیت خدمات ارائه شده و پیامدهای مرتبط با بیماری و در نتیجه سلامت بیماران تأثیر گذار است (۱). به طوری که سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۱۰ پرستاران را کلید موفقیت سیستم‌های بهداشتی-درمانی قلمداد نموده و توانمندسازی پرستاران را برای ارتقاء سلامت جامعه الزامی دانست (۲).

با توجه به پیشرفت‌های سریع علمی، تنوع بیماری‌ها و همچنین دگرگونی در زمینه‌ی کار، پرستاران دائماً از منابع فیزیکی و روانی برای برآوردن انتظارات خود و بیماران استفاده می‌کنند که تأثیرات نامطلوبی بر روی آنها و کارشان داشته است و ضرورت توانمندسازی کارکنان پرستاری، با هدف ارائه مراقبت جامع و باکیفیت در سیستم‌های بهداشتی و درمانی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است (۳،۴).

پرستاران شاغل در بخش‌های ویژه به لحاظ حجم کاری بالا، مراقبت از بیمار بدحال، لزوم پاسخ سریع به موقعیت‌های اورژانسی و موقعیت‌های عاطفی تنش‌زا، با فشارهای شغلی، روانی و جسمی بیشتری مواجه هستند (۵، ۶). Ding و همکاران (۲۰۱۸) اشاره کردند چنانچه پرستاران در محیط کاری خود از سلامت روحی، روانی و همچنین توانمندی‌های روان‌شناختی قابل قبولی برخوردار باشند عملکرد بهتری را از خود نشان داده و خدمات تخصصی مناسب‌تری را به بیماران ارائه می‌دهند (۷).

آموزش توانمندسازی کارکنان را می‌توان به عنوان یکی از عوامل اصلی مرتبط با افزایش کارایی آن‌ها در سیستم‌های بهداشتی قلمداد کرد. در واقع توانمندسازی یکی از مؤثرترین

تکنیک‌ها برای ارتقای بهره‌وری و استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های کارکنان، خصوصاً کارکنان پرستاری در راستای اهداف سازمان‌های بهداشتی می‌باشد (۸).

از نظر مفهومی توانمندسازی به معنی آماده‌سازی نیروی کار با درجه بالایی از انعطاف‌پذیری و آزادی در تصمیم‌گیری‌های سازمانی است (۹). توانمندسازی از طریق آموزش می‌تواند فرد را برانگیزد تا با اشتیاق و ظرفیت کامل در دستیابی به اهداف سازمانی کار کند. در این میان حالت شناختی مرتبط با ذهن که باعث ایجاد انگیزه و حالت اعتماد به نفس برای کار با نیروی کامل می‌شود، به‌عنوان توانمندسازی روان‌شناختی نامیده می‌شود (۱۰).

توانمندسازی روان‌شناختی باعث شکل‌دهی مؤثرتر به فعالیت‌ها و تأثیرگذاری بر زمینه‌های کاری و حرفه‌ای افراد در هر سازمان می‌شود (۱۱). این باور پذیرفته شده است که آگاهی از ویژگی‌های روان‌شناختی و شناخت جنبه‌های روحی و روانی کارکنان، یاری بخش هر سازمانی بوده و این امر به نوبه خود موجب اثربخشی و کارایی آن‌ها در انجام فعالیت‌های شغلی می‌شود (۱۲). به طوری که Cai و همکاران (۲۰۱۸) در زمینه پرستاری و بهداشت اشاره کردند که پرستاران و سایر کارکنان با ویژگی‌های روان‌شناختی مورد نیاز سازمان می‌توانند در مقابل تهدیدها و فرصت‌ها به خوبی واکنش نشان داده، انعطاف‌پذیری کافی داشته و به راحتی شرایط را به نفع خود و سازمان تغییر دهند (۱۳).

آموزش توانمندسازی روان‌شناختی در بستر پرستاری به‌عنوان یک ابزار برای بهبود کیفیت مراقبت ارائه شده و بهبود عملکرد پرستاری و همچنین رضایت شغلی پرستاران مورد توجه قرار

توانمندی اجتماعی است که به افراد کمک می کند تا بتوانند با دشواری های زندگی روزمره مقابله کرده و با موقعیت های استرس زا کنار بیایند. ابراز وجود سبب می شود تا افراد آزادانه بدون اضطراب و نگرانی در عین حفظ حقوق دیگران، عقاید، نیازها و حقوق خود را بیان کنند (۲۲، ۲۳).

عزیزی و همکاران (۲۰۲۰) بیان کردند پرستارانی که از توانمندی روان شناختی بالاتری برخوردار باشند، توانایی ابراز وجود بیشتری در محل کار از خود نشان داده و از شایستگی بالاتری در زمینه مراقبت از بیمار خود دارند (۲۲). در واقع یکی از متغیرهایی که نقش مهمی در تقویت مهارت ابراز وجود دارد، آموزش توانمندسازی روان شناختی افراد است. اجرای یک برنامه صحیح آموزشی ابراز وجود برای ارتقاء رفتارهای ابراز مندانه می تواند دید افراد را نسبت به خودشان تغییر دهد، اعتماد به نفس آنها را افزایش دهد و روابط بین فردی را بهبود بخشد (۲۴). Oducado (۲۰۲۱) نیز نشان داد که سطح بالاتری از توانمندسازی روان شناختی پرستاران منجر به سطوح بالاتری از ابراز وجود می شود (۲۵).

این عوامل لزوم بالا بودن توانمندی های روان شناختی جهت تصمیم گیری توسط پرستاران را نشان می دهد (۲۶، ۲۷) که این توانمندی از طریق آموزش میسر می گردد. ابراز وجود یکی از عواملی است که بر مهم بودن خود فرد و شغل وی تاثیر مثبت و به سزایی دارد که با روش های مختلفی از جمله توانمندسازی روان شناختی می توان میزان آن را در افراد ارتقاء داد. تاکنون پژوهش های معدودی جهت افزایش سطح ابراز وجود افراد صورت گرفته است و با توجه به اهمیت آموزش در ایجاد این توانمندی در پرستاران به خصوص در بخش مراقبت های ویژه،

گرفته است که به عنوان نگرش فرد نسبت به نقش، تلاش و تأثیرش در سازمان تعریف می شود (۱۴).

توانمندسازی روان شناختی پرستاران شرایط عاطفی را ایجاد می کند که در آن پرستاران احساس می کنند که بر شرایط کاری خود کنترل دارند و می توانند توانایی های خود مانند ابراز وجود را بهتر نشان دهند و این موضوع آنها را تشویق می کند تا شرایط کاری خود را تغییر دهند و به بهترین وضعیت دست یابند (۱۵، ۱۶). تأثیر آموزش توانمندسازی پرستاران در مطالعات از جنبه های مختلف مورد بررسی قرار گرفته و مشخص شده است که آموزش توانمندسازی روان شناختی پرستاران باعث مراقبت بهتر از بیمار و بهبود عملکرد کلی شغلی پرستاران (۱۷)، مراقبت خانواده محور (۱۸)، کاهش فرسودگی شغلی، استرس و خستگی عاطفی پرستاران (۱۹)، افزایش تعهد کاری پرستاران به سازمان های بهداشتی، بهبود رضایت شغلی (۱۴)، کاهش قصد ترک شغل پرستاران (۲۰) و افزایش مهارت های مدیریتی و ابراز وجود پرستاران می شود. از دیدگاه مدیریت پرستاری نیز پرستاران با توانمندی روان شناختی بالاتر، رهبران مقتدری در بالین به شمار می آیند (۲۱).

امروزه به دلیل شرایط پویای حاکم بر محیط کاری پرستاران، لازم است که پرستاران با کفایت را از نظر توانایی های روان شناختی و تصمیم گیری پرورش داد تا بتوانند با تلفیق مهارت های فنی و دانش حرفه ای خود، قضاوت های بالینی دقیق و مناسبی انجام داده و توانایی های ابراز تصمیمات خود در محیط های بالینی را داشته باشند، چرا که توانایی تصمیم گیری پرستاران و ابراز وجود بیش از هر عاملی بر کیفیت مراقبت تأثیر بسزایی خواهد گذاشت. ابراز وجود یکی از مولفه های

نوزادان و نوع شیفت کاری بود. پرسشنامه ابراز وجود که در این مطالعه استفاده گردید در سال ۱۹۷۵ ساخته شده و این پرسشنامه شامل مؤلفه‌های توانایی اعتراض، تصمیم‌گیری، مخالفت کردن، توانایی نه گفتن، تأیید کردن، کنترل کردن موقعیت و بیان عواطف و احساسات می‌باشد.

این پرسشنامه شامل ۴۰ سؤال است و هر سؤال بیانگر یک موقعیت می‌باشد که پاسخ‌دهنده میزان امکان اجرایی چنین رفتارهایی را با عبارت همیشه (امتیاز ۵)، بیشتر اوقات (امتیاز ۴)، معمولاً (امتیاز ۳)، گاهی اوقات (امتیاز ۲) و هرگز (امتیاز ۱) مشخص می‌کند. حداقل نمره پرسشنامه ۴۰ و حداکثر نمره ۲۰۰ بود که امتیاز بیشتر نشان‌دهنده ابراز وجود بالاتر می‌باشد. پایایی پرسشنامه با روش باز آزمایی در مطالعه‌ی گمبریل و ریچی ۰/۸۲ بیان شده است (۲۸). در ایران نیز پایایی این پرسشنامه توسط پیری در سال (۱۳۸۳) روان‌سنجی و مورد تأیید قرار گرفته و پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ تعیین شد (۲۹). روش اجرا بدین صورت بود که کارگاه آموزشی توانمندسازی طی چهار جلسه به صورت هفته‌ای دو جلسه یک ساعته با شرکت پرستاران شاغل در بخش مراقبت ویژه نوزادان که رضایت آگاهانه برای شرکت در مطالعه داشتند به صورت آموزش مجازی در پیام‌رسان اجتماعی ایتا انجام شد.

محتوای جلسات توانمندسازی روان‌شناختی از طریق بررسی مقالات، بررسی نظریه‌های توانمندسازی روان‌شناختی و با استفاده از نظرات پنج روان‌شناس دارای تجربه در زمینه توانمندی روان‌شناختی تدوین شد. مداخله توسط پژوهشگر و تحت نظارت یک روان‌شناس انجام گردید (جدول ۱).

جلسات آموزشی (اسلایدهای هر جلسه همراه با فایل صوتی آنها)

این مطالعه با هدف تعیین تأثیر آموزش توانمندسازی روان‌شناختی بر مهارت ابراز وجود پرستاران بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان انجام شد.

روش بررسی

پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی (قبل و بعد) بود که در سال ۱۴۰۱ در بیمارستان شهید صدوقی یزد انجام شد. پس از طراحی و تدوین برنامه، کارگاه آموزشی توانمندسازی روان‌شناختی به منظور تعیین اثربخش بودن آن بر روی ابراز وجود ۲۷ نفر از پرستاران شاغل در بخش مراقبت ویژه نوزادان به اجرا گذاشته شد. روش نمونه‌گیری در مطالعه حاضر به صورت سرشماری بود، به این ترتیب که پژوهشگر با مراجعه به بخش مراقبت ویژه نوزادان در بیمارستان شهید صدوقی یزد، کلیه پرستاران در دسترس و شاغل واجد شرایط را وارد مطالعه کرد. معیار ورود به مطالعه شامل تمایل به شرکت در مطالعه، عدم شرکت در جلسات آموزشی توانمندسازی روان‌شناختی یا کارگاه‌های آموزشی مشابه در شش ماه اخیر و حداقل دو ماه سابقه کار در بخش مراقبت ویژه نوزادان بود چون برای انجام مراقبت از نوزاد نارس در بخش مراقبت ویژه نوزادان لازم است پرستاران ابتدا حداقل دو ماه در این بخش کار کنند تا توانایی لازم در این زمینه را کسب نمایند. معیار خروج از مطالعه شامل انصراف از ادامه شرکت در مطالعه، غیبت در یک جلسه یا بیشتر در کارگاه‌های آموزشی بود.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه ابراز وجود Richey و Gambrill بود. اطلاعات جمعیت شناختی شامل سوالات در زمینه: سن، سطح تحصیلات، سابقه کار کلی، سابقه کار در بخش مراقبت ویژه

جدول ۱: محتوای جلسات آموزشی در گروه هدف

جلسه	هدف	محتوای آموزشی	روش مورد استفاده
۱	معرفی و گفتگو	- تعیین اهداف و برنامه‌های آموزشی جلسات آینده - بررسی موانع موجود برای برگزاری کارگاه	- تکنیک‌های یخ‌شکن - پرسش و پاسخ
۲	خودشناسی، اعتماد به نفس و تفکر مثبت	- راه‌های تقویت عزت‌نفس، چرا خودشناسی مهم است؟ - ویژگی‌های افراد دارای اعتماد به نفس - ویژگی‌های افراد مثبت‌نگر	- ارائه اسلاید همراه با فایل صوتی - پرسش و پاسخ در پیام‌رسان ایتا
۳	برقراری ارتباط و هنر گفتگو	- مذاکره موفقیت‌آمیز، روابط حسنه - تمجید و ستایش از یکدیگر	- ارائه اسلاید همراه با فایل صوتی - پرسش و پاسخ در پیام‌رسان ایتا
۴	مقابله با خشم و استرس و روش انتقاد صحیح	- چگونگی مقابله با عصبانیت خود و دیگران - چگونگی مقابله با استرس - روش‌های انتقاد مفید و مؤثر - بیان خلاصه و رفع اشکال	- ارائه اسلاید همراه با فایل صوتی - پرسش و پاسخ در پیام‌رسان ایتا

نوزادان بیمارستان شهید صدوقی یزد نشان داد که میانگین سنی آنها $33/78 \pm 5/57$ و میانگین سابقه کار در بخش مراقبت ویژه نوزادان $5/48 \pm 3/90$ و کل سابقه کار آنها در بخش‌های بیمارستان $10/22 \pm 4/91$ بود.

از نظر سطح تحصیلات $89/9$ درصد واحدهای پژوهش دارای مدرک کارشناسی پرستاری و $11/1$ درصد دارای مدرک کارشناسی ارشد بودند.

نتایج بیانگر اختلاف آماری معنی‌داری در نمره ابراز وجود واحدهای مورد پژوهش قبل و بعد از مداخله است ($P=0/001$)؛ به طوری که میانگین نمره ابراز وجود بعد از مداخله افزایش یافته که موید اثربخشی مداخله آموزشی توانمندی روانشناختی بر ابراز وجود می‌باشد (جدول ۳).

نتایج جدول ۴ بیانگر اختلاف آماری معنی‌دار بین نمره کلیه مولفه‌های ابراز وجود واحدهای مورد پژوهش قبل و بعد مداخله می‌باشد ($P < 0/05$) و میانگین تمامی مولفه‌های ابراز وجود بعد از مداخله افزایش یافت.

با استفاده از پیام‌رسان ایتا در اختیار واحدهای مورد پژوهش قرار گرفت.

پژوهشگر در طی مدت اجرای برنامه آموزشی دو روز در هفته در ساعات فعال اداری با پرستاران مشارکت‌کننده در مطالعه در ارتباط بود و در صورت بروز سوال به آنها پاسخ لازم را می‌داد. ابراز وجود پرستاران قبل و دو هفته بعد از اجرای برنامه آموزشی سنجیده شد. این مطالعه توسط کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی یزد با کد اخلاق IR.SSU.REC.1401.053 و کد کارآزمایی بالینی IRCT20230109057085N1 به تصویب رسیده است.

داده‌های حاصل از مطالعه با روش‌های آماری توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (تی زوجی و کای اسکوار) و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

داده‌های جمع‌آوری شده از پرستاران بخش مراقبت‌های ویژه

جدول ۲: توزیع فراوانی نوع شیفت کاری در پرستاران مورد مطالعه

نوع شیفت	فراوانی	درصد	فراوانی تجمعی
در گردش	۱۸	۶۶/۷	۶۶/۷
فیکس شب	۳	۱۱/۱	۷۷/۸
فیکس صبح	۲	۷/۴	۸۵/۲
عصر و شب	۴	۱۴/۸	۱۰۰
جمع	۲۷	۱۰۰	

جدول ۳: مقایسه میانگین و انحراف معیار ابراز وجود قبل و بعد از مداخله در واحدهای مورد پژوهش

متغیر	میانگین و انحراف معیار	حداقل نمره	حداکثر نمره	p-value
قبل از مداخله	۱۱۷/۹۳±۳۶/۱۳	۸۱	۱۵۳	تی زوج
بعد از مداخله	۱۴۹/۴۴±۳۶/۳۰	۱۱۳	۱۸۵	۰/۰۰۱

جدول ۴: مقایسه میانگین و انحراف معیار مولفه های ابراز وجود قبل و بعد از مداخله در واحدهای مورد پژوهش

توانایی اعتراض	تصمیم گیری	مخالفت کردن	توانایی نه گفتن	تایید کردن	کنترل موقعیت	بیان عواطف	مؤلفه ها
میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار
قبل از مداخله	۱۲/۱۱±۳/۹۹	۱۴/۶۶±۴/۵۰	۱۱/۱۹±۳/۶۳	۱۷/۷۰±۶/۴۳	۱۷/۳۷±۵/۰۸	۱۹/۱۱±۷/۱۹	قبل از مداخله
بعد از مداخله	۱۵/۶۲±۲/۶۵	۱۷/۹۶±۳/۶۰	۱۳/۷۴±۲/۵۵	۲۲/۷۰±۴/۲۳	۲۲/۸۱±۳/۷۷	۲۲/۷۴±۴/۳۵	بعد از مداخله
۰/۰۱۴	۰/۰۰۱	۰/۰۰۵	۰/۰۰۲	۰/۰۰۱	۰/۰۰۳		P-value

بحث و نتیجه گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که ابراز وجود پرستاران شاغل در بخش مراقبت ویژه نوزادان قبل از مداخله در حد متوسط بوده و پس از شرکت در مداخله آموزشی توانمندسازی روانشناختی، افزایش معنی داری در ابراز وجود و تمامی مولفه های آن در پرستاران مشاهده شد. ابراز وجود یکی از عواملی است که بر دو ماهنامه علمی پژوهشی طلوع بهداشت یزد

مهم بودن خود فرد و شغل وی تاثیر مثبت و به سزایی دارد که با روش های مختلفی از جمله توانمندسازی روانشناختی می توان میزان آن را در افراد ارتقاء داد. در مطالعه مقطعی Oducado (۲۰۲۱) که به بررسی ارتباط توانمندسازی روانشناختی با رفتارهای ابراز وجود پرستاران در فیلیپین پرداخته نتایج مشابه با این پژوهش حاصل گردید (۲۵). سال بیست و دوم، شماره چهارم، مهر و آبان ۱۴۰۲

Zerwekh (۲۰۰۳) اشاره کرد که بسیاری از پرستاران به طور مداوم به شیوه ای قاطعانه عمل نمی کنند یا ارتباطات درمانی که برقرار می کنند قاطعانه نبوده و در ابراز وجود خود و تصمیمات خود مردد هستند به همین دلیل نیاز به برنامه هایی برای افزایش ابراز وجود در آنها می باشد (۳۰).

رویان و همکاران (۲۰۱۷) در زمینه ضرورت افزایش سطح توانمندی روانشناختی پرستاران نشان دادند که توانمندی روانشناختی پرستاران ایرانی در سطح متوسطی قرار دارد و مدیران پرستاری باید توسعه ابعاد توانمندی روان شناختی را در برنامه ریزی خود بیشتر ترویج دهند تا پرستارانی توانمند در ارائه خدمات به گیرندگان خدمات در نظام سلامت خود داشته باشند (۸).

هم راستا با مطالعه حاضر در یک پژوهش به ارزیابی اثربخشی یک برنامه آموزشی ابراز وجود بر بهزیستی روانشناختی و درگیر شدن پرستاران تازه کار شاغل در بخش های روانپزشکی با حرفه پرستاری مشخص گردید که برنامه آموزش ابراز وجود بر بهزیستی روانشناختی پرستاران تازه کار، سطح ابراز وجود و تعهد کاری تأثیر معنادار مثبتی دارد و باید در برنامه های آموزشی پرستاری گنجانده شود (۳۱). در این رابطه بستان آباد و همکاران (۱۳۹۸) بیان می دارند که بین ابراز وجود و توانمندسازی روانشناختی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد به این معنا که هر چه پرستاران توانمندی روانشناختی بیشتری داشته باشند میزان ابراز وجود در آنها بالاتر می رود (۳۲).

هم راستا با مطالعه حاضر عزیزی و همکاران (۱۳۹۹) در مطالعه ای که به بررسی توانمندسازی روان شناختی و ابراز وجود در دانشجویان پرستاری و مامایی در ایران پرداخته، بیان کردند

در تبیین یافته های این پژوهش مبنی بر متوسط بودن ابراز وجود پرستاران قبل از مداخله می توان بیان داشت عوامل متعدد شخصیتی، فرهنگی و اجتماعی بر این متغیر تأثیر گذار بوده و توجه به ابراز وجود پرستاران به خصوص در بخش مراقبت ویژه نوزادان حائز اهمیت است زیرا در غیر این صورت می تواند آثار منفی بر سلامت روانی پرستاران و کیفیت کاری آنها داشته باشد. در این زمینه روانشناسان می توانند آموزش توانمندی روانشناختی پرستاران را مد نظر قرار داده و با بهبود تعاملات آنها در بخش، موجبات تقویت ابراز وجود و به دنبال آن بهبود کیفیت مراقبت های ارائه شده توسط آنها را فراهم آورند.

امروزه به دلیل پیچیدگی ها و شرایط پویای محیط کاری پرستاران بخش های ویژه، لازم است که پرستاران با کفایت از نظر ابراز وجود تربیت کرد تا بتوانند در شرایط ویژه تصمیم گیری های لازم را گرفته و توانایی ابراز تصمیم های خود را داشته باشند چرا که توانایی تصمیم گیری بالینی پرستاران و ابراز وجود بیش از هر عاملی بر کیفیت مراقبت ارائه شده توسط پرستاران تأثیر خواهد گذاشت (۲۳).

در زمینه عوامل موثر بر مهارت ابراز وجود و لزوم ارتقاء آنها ابراهیم (۲۰۱۱) در مطالعه ای مقطعی که به بررسی ارتباط بین دو متغیر ابراز وجود و توانمندی روانشناختی در دانشجویان پرستاری پرداخته به این نتیجه رسید که یک رابطه مثبت و معناداری بین ابراز وجود و توانمندی روانشناختی دانشجویان پرستاری وجود دارد. و برای کسب و ارتقاء مهارت های ابراز وجود دوره های آموزشی از جمله توانمندی روانشناختی مورد نیاز می باشد (۲۳).

در زمینه نیاز به ارتقاء ابراز وجود در تصمیم های گرفته شده

شخصیتی پرستاران، عوامل فرهنگی و اجتماعی آنها از دیگر محدودیت‌های این پژوهش بود.

در مجموع نتیجه‌گیری می‌شود که پس از آموزش توانمندسازی روان‌شناختی، ابراز وجود پرستاران شاغل در بخش مراقبت ویژه نوزادان به طور معنی‌داری افزایش یافته و برای بهبود کیفیت مراقبتهای ارائه شده به نوزادان و خانواده‌های آنها لازم است پرستاران با کسب توانمندی روان‌شناختی، ابراز وجود خود را ارتقا دهند.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که تعارض منافی وجود ندارد.

تقدیر و تشکر

از معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد برای حمایت مالی، اعضای محترم تحصیلات تکمیلی دانشکده پرستاری و مامایی، مدیریت محترم و پرسنل بخش مراقبت ویژه نوزادان بیمارستان شهید صدوقی یزد شرکت کننده در این مطالعه قدردانی می‌گردد.

که بین توانمندسازی روان‌شناختی و ابراز وجود ارتباط وجود دارد به طوری که با افزایش امتیاز توانمندی روان‌شناختی امتیاز مهارت ابراز وجود نیز ارتقاء پیدا می‌کرد لذا محققین به این نتیجه رسیدند از آنجایی که توانمندسازی روان‌شناختی و ابراز وجود در تصمیم‌گیری و تعامل با همکاران و بیماران از مهارت‌های ضروری پرستاران محسوب می‌شود، توصیه گردد اقدامات لازم برای ارتقای این مهارت‌ها در دانشجویان پرستاری انجام شود (۲۲).

Sen و همکاران (۲۰۲۲) نیز در تحقیق خود بیان کردند که تشویق به توانمندسازی روان‌شناختی به افزایش مهارت‌های ابراز وجود در دانشجویان پرستاری کمک می‌کند، که همراستا با نتایج مطالعه حاضر می‌باشد (۳۳).

از جمله محدودیت‌های پژوهش این بود که یافته‌ها به روش نمونه‌گیری در دسترس و در بخش مراقبت ویژه نوزادان بیمارستان شهید صدوقی در یزد حاصل شده، لذا در تعمیم نتایج باید محتاط بود. عدم کنترل برخی از متغیرها مانند ویژگی‌های

References

- 1-Visiers-Jiménez L, Kuokkanen L, Leino-Kilpi H, Löyttyniemi E & et al. Graduating Nursing Students' Empowerment and Related Factors: Comparative Study in Six European Countries. *InHealthcare*. 2022;10(5):754.
- 2-Sahebalzamani M, Farahani H. Consideration of empowering nurses and its relationship with organizational culture and patient's satisfaction of nursing cares. *Medical Science Journal of Islamic Azad University-Tehran Medical Branch*. 2017;27(2):144-8.
- 3-Dehghani H, Heidari F, Karimian Kakolaki Z & et al. Critical care nurses' knowledge, attitude and practice in Yazd University of Medical Sciences' teaching hospitals on evidence-based nursing. *Community Health Journal*. 2017;8(2):56-64.

- 4-Lyu D, Ji L, Zheng Q & etal. Abusive supervision and turnover intention: Mediating effects of psychological empowerment of nurses. *International Journal of Nursing Sciences*. 2019;6(2):198-203.
- 5-Babanataj R, Mazdarani S, Hesamzadeh A & etal . Resilience training: Effects on occupational stress and resilience of critical care nurses. *International journal of nursing practice*. 2019;25(1):e12697.
- 6-Farzi S, Irajpour A, Saghaei M & etal. Causes of medication errors in intensive care units from the perspective of healthcare professionals. *Journal of research in pharmacy practice*. 2017;6(3):158.
- 7-Ding N, Berry HL, O'Brien LV. One-year reciprocal relationship between community participation and mental wellbeing in Australia: A panel analysis. *Social Science & Medicine*. 2015;128:246-54.
- 8-Royan S, Alikhani M, Mohseni M & etal. Nurses' psychological empowerment in Iran: A systematic review and meta-analysis. *Ann Trop Med Public Health*. 2017;10(6):1558.
- 9-Greasley K, Bryman A, Dainty A & etal. Employee perceptions of empowerment. *Employee relations*. 2005; 27(4):354-368.
- 10-Permarupan PY, Mamun AA, Samy NK & etal. Effect of psychological empowerment on nurses burnout. *The Open Nursing Journal*. 2019;13(1):201-10.
- 11- Gheysari H, Shahvali M, Rezayi Moghaddam K. The study of rural production cooperatives members' psychological empower in Fars Province. *Journal of Rural Research*. 2012;3(10):1-20.
- 12-Hancox JE, Quested E, Ntoumanis N & etal. Putting self-determination theory into practice: Application of adaptive motivational principles in the exercise domain. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*. 2018;10(1):75-91.
- 13-Cai Z, Huang Q, Liu H & etal. Improving the agility of employees through enterprise social media: The mediating role of psychological conditions. *International Journal of Information Management*. 2018;38(1):52-63.
- 14-Li H, Shi Y, Li Y& etal. Relationship between nurse psychological empowerment and job satisfaction: A systematic review and meta-analysis. *Journal of advanced nursing*. 2018;74(6):1264-77.

- 15-Silén M, Skytt B, Engström M. Relationships between structural and psychological empowerment, mediated by person-centred processes and thriving for nursing home staff. *Geriatric Nursing*. 2019;40(1):67-71.
- 16-DiNapoli JM, O'Flaherty D, Musil C & etal. The relationship of clinical nurses' perceptions of structural and psychological empowerment and engagement on their unit. *The Journal of Nursing Administration*. 2016;46(2):95-100.
- 17-Abel SE, Hand MW, editors. Exploring, defining, and illustrating a concept: Structural and psychological empowerment in the workplace. *Nursing forum*; 2018;53(4):579-84.
- 18-Salimi SS, Lolaty HA, Moosazadeh M & etal. The effect of nursing empowerment on the quality of patient care. *Journal of Advanced Pharmacy Education & Research*. 2018;8(S2).
- 19-Zhou H, Chen J. How does psychological empowerment prevent emotional exhaustion? psychological safety and organizational embeddedness as mediators. *Frontiers in psychology*. 2021:2945.
- 20-Hampton D, Rayens MK. Impact of psychological empowerment on workplace bullying and intent to leave. *JONA: The Journal of Nursing Administration*. 2019;49(4):179-85.
- 21-Connolly M, Jacobs S, Scott K. Clinical leadership, structural empowerment and psychological empowerment of registered nurses working in an emergency department. *Journal of nursing management*. 2018;26(7):881-7.
- 22-Azizi SM, Heidarzadi E, Soroush A & etal. Investigation the correlation between psychological empowerment and assertiveness in nursing and midwifery students in Iran. *Nurse education in practice*. 2020;42:102667.
- 23-Ibrahim SAEA. Factors affecting assertiveness among student nurses. *Nurse Education Today*. 2011;31(4):356-60.
- 24 -Avşar F, Alkaya SA. The effectiveness of assertiveness training for school-aged children on bullying and assertiveness level. *Journal of Pediatric Nursing*. 2017;36:186-90.
- 25-Oducado RM. Influence of self-esteem, psychological empowerment, and empowering leader behaviors on assertive behaviors of staff nurses. *Belitung Nursing Journal*. 2021;7(3):179-85.
- 26-Abbasi S, Masoudi R, Rabiei L, Shahbazi K. The effect of assertiveness program on clinical competence of intensive care units nurses; a randomized clinical trial. *Avicenna Journal of Nursing and Midwifery Care*. 2019;27(5):293-305.

- 27-White AH. Clinical decision making among fourth-year nursing students: An interpretive study. *Journal of Nursing Education*. 2003 ;42(3):113-20.
- 28-Gambrill ED, Richey CA. An assertion inventory for use in assessment and research. *Behav Ther*. 1975; 6(4): 550-561.
- 29-Piri L, Shahraray M. The relationship between ego identity style, self-assertiveness and coping styles. *Journal of Psychosocial Research*. 2009;4(2):307-20
- 30-Zerwekh JoAnn. *Nursing Today: Transition and Trends*. 10th ed: W B Saunders Co; 2022.
- 31-Khanam S, Abdullahi KO, Sarwar H & etal. The Effect of Assertiveness-Based Programme on Psychological Wellbeing and Work Engagement among Novice Nurses in Psychiatric Department. *InMed. Forum* 2023 ;34(1): 78.
- 32-Bostanabad MA, Sahebihagh MH, Asadollahi M & etal. Psychological empowerment and its relationship with assertiveness skill among nurses in neonatal wards. *Cukurova Medical Journal*. 2018;43(4):828-34.
- 33-Şen S, Özkan HA, Avsar E. The Relationship Between Nursing Students' Psychological Empowerment and Assertiveness. *Journal of Academic Research in Nursing*. 2022;8(1):29-37.